

University of Tehran Press

Social Capital Management

Home Page: <https://jscm.ut.ac.ir/>

Online ISSN: 2423-6233

Sustainable Social Capital: Linking Societal Security, Social Support and Public Participation in Society*

Javad Madani^{1**} | Reza Najjari²

1. Corresponding Author, Department of Public Administration and Tourism, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. Email: J.madani@uma.ac.ir

2. Faculty of Management, University of Payame Noor(PNU), Tehran, Iran. Email: najjari_1344@yahoo.com

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article History:

Received August 04, 2022

Revised November 30, 2022

Accepted December 03, 2022

Published online 07 June 2023

Keywords:

Mixed methods study,

Public participation,

Social support,

Societal security,

Sustainable social capital.

ABSTRACT

The objective of the present study is to analyze and elucidate the concept of sustainable social capital within the framework of the conceptual relationship between societal security, social support, and public participation in society. The research adopts a mixed approach, combining applied purpose and research methods. The mixed methodology follows an exploratory sequential design, encompassing two qualitative-quantitative phases. Grounded theory is employed as the qualitative method in the first phase, while the second phase utilizes a quantitative survey method. The research participants consist of academic and executive experts in the field. Interviews were conducted to gather qualitative data, and a questionnaire was utilized to collect quantitative data, with 14 experts responding to the survey questions. Data analysis was performed using SPSS and PLS4 software packages. The research findings were analyzed using Strauss and Corbin's systematic approach, resulting in 211 open codes, 72 axial codes, and 23 selected codes, which were categorized into six distinct categories. The study's results highlight the crucial role of the conceptual relationship between societal security, social support, and public participation in fostering sustainable social capital. This connection facilitates increased coordination, trust among citizens, improved access, enhanced social interaction, societal cohesion, collaborative problem-solving, and the development of relationships based on trust and respect, along with the creation of shared values and perspectives.

Cite this article: Madani, J., Najjari, R (2023). Sustainable Social Capital: Linking Societal Security, Social Support and Public Participation in Society. *Social Capital Management*.10 (2), 111-128. Doi: 10.22059/JSCM.2022.346380.2320

© Javad Madani, Reza Najjari

DOI: <http://doi.org/10.22059/JSCM.2022.346380.2320>

Publisher: University of Tehran Press.

* The authors would like to acknowledge the financial support of Vice Chancellor for Research and Technology University of Mohaghegh Ardabili for this research under grant number 8097/9/D/1401.

سرمایه اجتماعی پایدار: پیوند امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه*جواد معدنی^{۱*} | رضا نجاری^۲۱. نویسنده مسؤل، گروه مدیریت دولتی و گردشگری، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: J.madani@uma.ac.ir۲. گروه مدیریت دولتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: najjari_1344@yahoo.com**چکیده****اطلاعات مقاله**

پژوهش حاضر با هدف واکاوی و تبیین مفهوم سرمایه اجتماعی پایدار در بستر پیوند مفهومی امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه انجام شد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش تحقیق آمیخته یا ترکیبی است. رویکرد ترکیبی آن متوالی اکتشافی است که در دو فاز کیفی- کمی انجام شد. در فاز اول از روش کیفی نظریه داده‌بنیاد و در فاز دوم از روش کمی پیمایش استفاده شد. مشارکت‌کنندگان تحقیق از خبرگان دانشگاهی و اجرایی این حوزه بودند. در بخش کیفی با ۱۴ خبره، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و با توجه به قاعده اشباع نظری، مصاحبه شد. در بخش کمی ۲۶ خبره به سؤالات پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. تحلیل‌های به‌عمل‌آمده از طریق بسته‌های نرم‌افزاری SPSS و PLS4 صورت گرفتند. مطابق با یافته‌های تحقیق، کدگذاری‌های انجام‌شده با بهره‌گیری از رویکرد نظام‌مند استراوس و کوربین بود. در نهایت ۲۱۱ کد باز، ۷۲ کد محوری، و ۲۳ کد انتخابی به دست آمد که در قالب شش مقوله دسته‌بندی شدند. از نتایج تحقیق حاضر می‌توان به نقش اساسی پیوند مفهومی سه مؤلفه امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، مشارکت عمومی در ایجاد سرمایه اجتماعی پایدار اشاره کرد که می‌تواند به افزایش هماهنگی از طریق افزایش اعتماد بین شهروندان جامعه، تسهیل دسترسی و تعامل اجتماعی زیاد، ایجاد همبستگی و انسجام جامعه، توانایی کار جمعی روی مشکلات، روابط مبتنی بر اعتماد و احترام، ایجاد ارزش‌های مشترک، و دیدگاه مشترک منجر شود.

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ‌های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۱۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۹/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۹/۱۲

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۳/۱۷

کلیدواژه:

امنیت اجتماعی،
حمایت اجتماعی،
سرمایه اجتماعی پایدار،
مشارکت عمومی،
مطالعه ترکیبی.

استناد: معدنی، جواد؛ نجاری، رضا (۱۴۰۲). سرمایه اجتماعی پایدار: پیوند امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه. مدیریت سرمایه اجتماعی، ۱۰ (۲) ۱۱۱-۱۲۸. DOI: <http://doi.org/10.22059/JSCM.2022.346380.2320>

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.

جواد معدنی، رضا نجاری.

DOI: <http://doi.org/10.22059/JSCM.2022.346380.2320>

* این تحقیق با حمایت اعتبارات پژوهشی دانشگاه محقق اردبیلی (معاونت پژوهش و فناوری) و در قالب طرح پژوهشی به شماره ۱۴۰۱/د/۹/۸۰۹۷ انجام شد.

مقدمه

سرمایه اجتماعی مفهومی است که در سال‌های اخیر در همه جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، و فرهنگی خودنمایی کرده است. این مفهوم دربرگیرنده همه تعاملات، روابط، مشارکت، تعهد، و علاقه‌ای است که افراد جامعه را به هم پیوند می‌زند و به واسطه نقش و اهمیت اجتماعی خود می‌تواند بر ابعاد امنیت اعم از اقتصادی، سیاسی، قضایی، و اجتماعی- روانی تأثیر بگذارد (میر و همکاران، ۱۳۹۴: ۵۸۵). امروزه توسعه جامعه بشری در ایجاد و ارتقای سطح کیفی زندگی انسان‌ها نقش دارد (رستم‌پور و اجاری و همکاران، ۱۳۹۹: ۵۸۸). در واقع بسیاری از کشورهای دنیا درصدد ایجاد بسترها و شرایط مطلوب زندگی برای شهروندان‌شان هستند. این مهم با ایجاد و توسعه مفهوم «سرمایه اجتماعی» پدیدار و میسر می‌شود و به دلیل ماهیت متغیر دنیای کنونی باید بدان توجه ویژه شود. سرمایه اجتماعی منبعی است که در روابط اجتماعی تعبیه شده است و می‌توان به آن دسترسی پیدا کرد یا آن را در اقدامات هدفمند بسیج کرد (Lin, 2002). بنابراین، روابط اجتماعی یک «اثر سرمایه» را در بر می‌گیرد که بسیاری از مؤلفه‌ها و شاخص‌های مرتبط را تسهیل می‌کند و بر تصمیماتی مانند توانمندسازی جوامع و حمایت از سیاست‌های مختلف آن‌ها تأثیر می‌گذارد (Alvarez et al., 2017; Dean et al., 2016).

سرمایه اجتماعی از زمان شکل‌گیری خود توجه فزاینده‌ای را به خود جلب کرده و در زمینه‌های مختلف مورد مطالعه قرار گرفته است. مثلاً، شواهد قوی وجود دارد که سرمایه اجتماعی تأثیر مثبتی بر سلامت عمومی، رفاه ذهنی، و کیفیت زندگی دارد (Hamdan et al., 2014; Kawasaki et al., 2019; Nilsson et al., 2006; Yip et al., 2007). علاوه بر این، در مورد تأثیر آن بر موفقیت/ شکست سازمان‌ها نیز مطالعه شده است (Nahapiet & Ghoshal, 1998). همچنین شواهد فزاینده‌ای وجود دارد مبنی بر اینکه سرمایه اجتماعی عمیقاً با انگیزه و مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی مرتبط است (Maness, 2017; Nguyen et al., 2017). ون‌دی استون^۱ (۲۰۰۰)، از نظریه‌پردازان حوزه مطالعات اجتماعی، در کنفرانس «امنیت اجتماعی در دهکده جهانی»^۲ اعلام کرد رویکرد و عوامل بسیاری در ایجاد سرمایه اجتماعی مهم‌اند؛ اما سه مقوله بسیار مهم «امنیت، مشارکت، حمایت اجتماعی» به دلیل در بر داشتن سایر موارد اصلی‌ترین و مهم‌ترین عوامل هستند. اگرچه مفاهیمی چون امنیت، مشارکت، و حمایت اجتماعی مفاهیمی نزدیک به هم‌اند، تحقیقات کمی وجود دارند که این موارد را به طور جمعی در یک مدل کاوش و نقش آن‌ها را در ایجاد یا توسعه سرمایه اجتماعی در جامعه بررسی کرده باشند. با مرور مطالعات مختلف در این زمینه می‌توان دریافت که تلاش‌های متعددی برای تعیین کمیّت جنبه‌های سرمایه اجتماعی در تقارن با سه مؤلفه یادشده صورت گرفته است. اما بیشتر تحقیقات شاخص‌های واحدی را به عنوان شواهدی برای نشان دادن آثار سرمایه اجتماعی در نظر گرفته‌اند و روابط آن‌ها را در قالب یک بعد بررسی کرده‌اند. از طرف دیگر، مفهوم سرمایه اجتماعی یک مفهوم کلیدی و حیاتی در جوامع است که به جرئت می‌توان ادعا کرد همه جوامع به دنبال احیا و حتی پایدار کردن آن هستند. از همین رو نیاز است ضمن توجه به سایر مؤلفه‌های مهم اجتماعی در این زمینه مؤلفه‌ها و شاخص‌های اصلی این مفهوم مهم احصا شود تا ضمن رفع بسیاری از خلأها و چالش‌های موجود در جهت پایداری آن مفید باشند. در این مقاله، پژوهشگران به دنبال آن بودند که ضمن بررسی چگونگی رابطه و نحوه اثرگذاری مؤلفه‌ها و شاخص‌های امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه با یک‌دیگر، مفهوم سرمایه اجتماعی پایدار تبیین شود و دیدگاهی گسترده‌تر پدید آید و رویکرد مدل‌سازی قوی‌تری ارائه شود. از همین رو، یکی از مسائل اصلی که در این زمینه مشهود است وجود خلأ نظری در این رابطه است که نیازمند بررسی و رفع موارد مرتبط با آن است. از طرفی نیز، با توجه به تغییر و تحولات کنونی، جوامع نیازمند ترکیب چنین متغیرهای مهمی با یک‌دیگر هستند که در نظرگیری آن‌ها در یک مدل نیازمند بررسی روابط متقابل بین آن‌ها و کشف چگونگی تأثیر آن‌ها بر یک‌دیگر است. هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی پیوند امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه در ایجاد سرمایه اجتماعی پایدار است که بر اساس چارچوب‌های نظری مرتبط با روابط اجتماعی این مهم را به منصه ظهور و اجرا می‌رساند.

1. Wendy Stone

2. social security in the global village

پیشینه پژوهش

سرمایه اجتماعی

ابهام تفسیری طولانی در تعریف سرمایه اجتماعی در مباحث وجود دارد. سرمایه اجتماعی اغلب چندمعنایی شمرده می‌شود و در مفاهیم مختلف مورد مناقشه با انواع اشکال و تعاریف مرتبط با آن است (Daly & Silver, 2008; Schwanen et al., 2015; Woolcock, 2010). تعریف دقیق و یکپارچه‌ای از سرمایه اجتماعی هنوز در مباحث ظاهر نشده است. با این حال، چندین نقطه عطف مهم در تکامل این مفهوم تفسیر آن را شکل داده است. یک تعریف اولیه را پیر بوردیو^۱ ارائه کرد: «سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از منابع بالفعل یا بالقوه است که به داشتن شبکه‌ای بادوام از روابط کم‌وبیش نهادینه‌شده از آشنایی و شناخت متقابل یا به عبارت دیگر عضویت در یک سازمان مرتبط است.» (Tahlyan et al., 2022; Bourdieu, 1986). در مقابل، رابرت پوتنام^۲، دانشمند علوم سیاسی، با اقتباس از ریشه‌های فکری قرن نوزدهم در جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، سرمایه اجتماعی را «ارتباطات بین افراد، شبکه‌های اجتماعی، هنجارهای متقابل و قابل اعتمادی که از آن‌ها ناشی می‌شود» تعریف کرد (Putnam, 2000). تعریف بوردیو در روشن کردن سرمایه اجتماعی به عنوان یک عامل تعیین‌کننده سلامت اجتماعی بسیار مفید است. تفسیر بوردیو همچنان مرتبط است. زیرا فرصت‌های اندازه‌گیری ملموس‌تری را از نظر بهره‌وری و نتایج ارائه می‌دهد. صرف‌نظر از این، این مفهوم حتی در میان دانشمندان سیاسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، و فلسفی کنونی همچنان موضوع بحث است (Kaplan et al., 2018: 314).

همان‌طور که بیان شد، تعاریف زیادی از سرمایه اجتماعی در پیشینه نظری این حوزه وجود دارد. در این مطالعه، سرمایه اجتماعی ارزش‌ها و ویژگی‌هایی مانند تعامل اجتماعی، اعتماد و درک متقابل، بینش و هنجارهای مشترک تعریف می‌شود که به اعضای سازمان اجازه می‌دهد برای رسیدن به یک هدف با موفقیت تلاش کنند (Leana & Van Buren, 1999). سرمایه اجتماعی یک سازه چندبعدی متشکل از سرمایه ساختاری، رابطه‌ای، و شناختی شناخته می‌شود (Ozgun et al., 2022). سرمایه اجتماعی ساختاری^۳ (SSC) در مورد شبکه کلی روابط و دسترسی اعضای شبکه است (Montana, 2006). از منظر سازمانی، سهولت دسترسی بین اعضای سازمان (چه از نظر ساختار سلسله‌مراتبی چه از نظر مجاورت فضایی) برای ارتباط و اشتراک‌گذاری مهم است. سرمایه اجتماعی رابطه‌ای^۴ (RSC) در مورد کیفیت روابط در یک شبکه یا جامعه است. ویژگی‌های هنجاری روابط مانند احترام و اعتماد متقابل، رفتار متقابل، هنجارها، هویت‌بخشی تحت سرمایه اجتماعی رابطه‌ای مورد مطالعه قرار می‌گیرد (Sahin, 2010). سرمایه اجتماعی شناختی^۵ (CSC) به درک و ارزش‌های مشترک، چشم‌انداز مشترک، و اهداف مربوط می‌شود (Nahapiet & Ghoshal, 1998).

کراسلی^۶ (۲۰۰۸) بر آن است که سرمایه اجتماعی معمولاً شامل دو بعد «پل زدن»^۷ و «پیوند»^۸ است (Putnam, 2000). پل زدن سرمایه اجتماعی مربوط به ارتباطات نسبتاً ضعیف و تجاری در شبکه‌های عمدتاً بزرگ‌تر است (Bourdieu & Wacquant, 1992; Zhang et al., 2011) و بعد پیوندی سرمایه اجتماعی به روابط صمیمانه‌تر در یک حوزه اجتماعی نزدیک‌تر اشاره دارد و منابع اجتماعی و عاطفی را فراهم می‌کند (Liu et al., 2016).

دو ایده اصلی مرتبط با سرمایه اجتماعی در مباحث وجود دارد (Crossley et al., 2015; Field, 2008): ۱. سرمایه اجتماعی به عنوان دسترسی به منابع (Bourdieu, 1986; Lin, 2002) و ۲. سرمایه اجتماعی به عنوان مقوله‌ای در ایجاد انسجام و حمایت اجتماعی (Coleman, 1988; Putnam, 2000).

1. Bourdieu
2. Putnam
3. structural social capital (SSC)
4. relational social capital (RSC)
5. cognitive social capital (CSC)
6. Crossley
7. bridging
8. bonding

سرمایه اجتماعی به عنوان دسترسی به منابع از کار بورديو (۱۹۸۶) سرچشمه می‌گیرد که برای او سرمایه اجتماعی یکی از چهار شکل سرمایه‌های توزیع نابرابر در جامعه است (سه مورد دیگر سرمایه‌های مالی، فرهنگی، نمادین هستند) (Tahlyan et al., 2022). در این دیدگاه از سرمایه اجتماعی، ارتباطات دسترسی مستقیم یا غیر مستقیم به سایر اشکال سرمایه را فراهم می‌کنند و از این رو دارای ارزش هستند. برای بورديو، تنها پیوندهایی که دسترسی به سایر اشکال سرمایه را فراهم می‌کنند در تحلیل سرمایه اجتماعی به حساب می‌آیند (Crossley et al., 2015). لین (۲۰۰۲) دیدگاه مشابهی دارد و اضافه می‌کند که پیوندهای بین افراد با موقعیت پایین و بالا (یعنی روابط بین افراد با تفاوت در وضعیت) در مقایسه با پیوندهای درون گروهی، که تمایل به قوی‌تر دارند، ضعیف هستند (Lin, 2002). این نیز با نظریه هموفیلی^۱ مطابقت دارد که فرض می‌کند افراد مشابه بیشتر به یک‌دیگر متصل‌اند (McPherson et al., 2001; Monge et al., 2003; Yuan & Gay, 2006). دیدگاه پوتنام (۲۰۰۰) درباره سرمایه اجتماعی با دیدگاه بورديو متفاوت است؛ درحالی‌که بورديو به عنوان دسترسی به منابع بر روابط با افراد با موقعیت بالاتر تمرکز می‌کند، پوتنام بر ارزش شبکه‌های قوی و نزدیک به هم تأکید می‌کند. پوتنام در رابطه با مفهوم سرمایه اجتماعی، دو تمایز مهم قائل است. در تمایز اول، او به سرمایه پیوندی اشاره می‌کند که مربوط به شبکه‌ای از افراد نزدیک است که هم به نفع فرد است هم به نفع گروه آن‌ها. سرمایه پیوندی اعتماد و همکاری و حمایت متقابل را پرورش می‌دهد و در نتیجه تمرکز را از دیدگاه فردی به دیدگاه تحلیل جمعی‌تر تغییر می‌دهد (Tahlyan et al., 2022). کلمن (۱۹۸۸) استدلال می‌کند که بازیگران در این شبکه‌های نزدیک برای جلوگیری از آسیب به شهرت یا طرد شدن انگیزه همکاری دارند. تمایز دوم پل زدن سرمایه اجتماعی است که به پیوندهای بین گروه‌ها اشاره دارد که به جریان اطلاعات و منابع جدید می‌انجامد. پل زدن به جلوگیری از تفکیک اجتماعی در جوامع نزدیک کمک می‌کند (Putnam, 2000).

امنیت اجتماعی

امنیت اجتماعی یکی از مؤلفه‌های مهم یک جامعه سالم است که جامعه در پرتو آن به پیشرفت و شکوفایی خواهد رسید (Beetsma et al., 2021). به دلیل اینکه حوزه امنیت اجتماعی بسیار گسترده و بزرگ است، در این زمینه تعاریف مختلفی ارائه شده است. از آنجا که جهان امروز نیز با تعداد زیادی بحران پیچیده مواجه است، ماهیت و اشکال مختلفی در رابطه با امنیت اجتماعی به وجود آمده است. بحران‌هایی چون تروریسم، درگیری‌های مسلحانه متعدد در سال‌های اخیر، بلایای بهداشتی، بحران مالی، بلایای طبیعی- مانند خشک‌سالی، سیل، زلزله، طوفان، سونامی- بحران‌های ناشی از فرایند انتقال اقتصادی و سیاسی، و غیره همگی عوامل برهم‌زننده و تهدیدکننده امنیت اجتماعی در جوامع هستند (Ramakrishnan, 2011). سین^۲ (۱۹۹۹) تعریف بسیار گسترده‌ای از امنیت اجتماعی ارائه می‌دهد و آن را معادل همه سیاست‌هایی می‌داند که استانداردهای زندگی را ارتقا می‌دهند و حمایت می‌کنند. درز^۳ و سین (۱۹۹۱) و همچنین برگز^۴ و استرن (۱۹۹۱) دو جنبه از امنیت اجتماعی را متمایز می‌کنند و آن‌ها را استفاده از ابزارهای اجتماعی برای جلوگیری از محرومیت (ارتقای استانداردهای زندگی) و آسیب‌پذیری در برابر حوادث (محافظت در برابر حوادث طبیعی و غیر طبیعی) تعریف می‌کنند. امنیت اجتماعی عاملی اساسی برای تضمین امنیت انسانی و رهایی از ترس است (Adebayo & Mansikka, 2018; Lombardi & Wellman, 2012) و حتی روی ابعاد رفاهی و مادی زندگی شهروندان تأثیر می‌گذارد (Bishnu et al., 2019). از همه مهم‌تر، بر امنیت فردی و جمعی افراد تأثیر بسزایی دارد (Adebayo, 2021).

حمایت اجتماعی

حمایت اجتماعی مقوله‌ای است شامل تعاملات یا روابط اجتماعی که به عنوان کمک و همدلی واقعی یا احساس دل‌بستگی به فرد یا گروهی در نظر گرفته می‌شود (Hobfoll & Stokes, 1988: 467). حمایت اجتماعی برگرفته از فرهنگ‌ها و ساختارهای

1. theory of homophily
2. Sen
3. Drèze
4. Burgess

مختلف خانواده و در دسترس بودن خدمات عمومی برای افراد جامعه است که منجر به تغییر در فراوانی و نوع حمایت در جامعه می‌شود (Schmid et al., 2012). علاوه بر این، عوامل زمینه‌ای مانند فرهنگ و سیاست‌های رفاهی و تغییرات اجتماعی منبع احتمالی ناهمگونی در ارتباط بین حمایت اجتماعی و کیفیت زندگی هستند (Berkman, & Krishna, 2014: 319). خدمات همچنین ممکن است در یک جامعه قابل قبول‌تر از جامعه دیگر باشد (Tesch-Römer et al., 2003: 275-280). ارائه دادن مراقبت با حمایت محدود در صورت وجود از سوی خدمات عمومی ممکن است یک بار تلقی شود. از سوی دیگر، در کشورهایی که از نظر فرهنگی پذیرفتنی است که خدمات عمومی نقش مراقبتی شدیدتری را ایفا کنند سهم حمایتی که به طور داوطلبانه توسط اعضای خانواده ارائه می‌شود ممکن است ارزش مثبت‌تری داشته باشد (Lestari et al., 2021). به طور مشابه، انواع خاصی از فعالیت‌های اجتماعی ممکن است در یک جامعه بیشتر از سایرین ترجیح داده شوند. مثلاً، فعالیت‌های اجتماعی غیر خویشاوندی ممکن است در کشورهای خانواده‌گرا در اروپای شرقی و جنوبی کمتر رایج و کمتر مورد علاقه باشد؛ درحالی‌که عکس آن برای کشورهای دارای ارزش‌های فردگرایانه، مانند کشورهای اروپای شمالی، صادق است (Mair, 2013: 61-81).

مشارکت عمومی

تحقیق در مورد مشارکت عمومی مطالب و مبانی مختلفی دارد و اتفاق نظر در این رابطه بسیار کم است (Davis, 2001). مشارکت عمومی می‌تواند به طیف وسیعی از اقدامات مختلف صورت گرفته توسط افراد مختلف اطلاق شود (Peng, 2020). طبق تعریف واژه‌نامه مریام-ویستر، مشارکت ابزاری است که برای سهیم بودن در یک چیز مشترک با دیگران و مشارکت با آن‌ها استفاده می‌شود. پس مشارکت عمومی به معنی تحقق حقوق قانونی، اخلاقی، اجتماعی، و وظایف مشخص شده یک فرد در قانون اساسی یا به عبارت دیگر مشارکت فعال در مسائل حقیقی حکومت و جامعه است (Merriam-webster, 2022). مشارکت عمومی شامل مشارکت اجتماعی و مشارکت مدنی است (Talò et al., 2014) و اندیشمندان مختلف در این زمینه تعاریف مختلفی را ارائه کرده‌اند. به طور کلی، مشارکت عمومی عبارت است از «فرایندی که در آن افراد در تصمیم‌گیری در نهادها، برنامه‌ها، و محیط‌هایی که بر آن‌ها تأثیر می‌گذارد شرکت می‌کنند» (Benoit et al., 2022: 21).

ارتباط حمایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه

سه مقوله حمایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، و مشارکت عمومی کلیدی‌ترین زیرساخت‌های ایجاد و توسعه سرمایه اجتماعی در جامعه هستند (Stone, 2000). از آنجا که مشارکت اجتماعی و دادن یا دریافت حمایت اجتماعی ممکن است در جوامع مختلف ارزش متفاوتی داشته باشد، ارتباط آن‌ها با کیفیت زندگی نیز ممکن است بین جوامع متفاوت باشد (Lestari et al., 2021). مشارکت عامه در فرایند حمایت اجتماعی به دو عامل وابسته است: اولی مربوط به مهارت‌های اجتماعی و دومی شامل نیاز درک‌شده افراد جامعه به خودمختاری و استقلال است (Krause & Shaw, 2002). تحقیقات مختلف نشان می‌دهند مشارکت عمومی موجب ارتقای حمایت اجتماعی در جامعه می‌شود (Choi et al., 2021: 589; Thoits, 2011; Smith & Christakis, 2008). امنیت اجتماعی در درجه اول یک وظیفه اجتماعی بسیار مهم و حیاتی است که حمایت اجتماعی یا محافظت در برابر شرایط شناخته‌شده اجتماعی برای جامعه را ارائه می‌کند (Ramachandran, 2011). برحسب رویکرد جامعه‌شناسی امنیت، نمی‌توان امنیت را به‌تنهایی به منزله یک وضعیت بدون ارتباط با عوامل اجتماعی آن تحلیل کرد. یکی از عوامل غیر مادی مورد تأکید برای تأمین امنیت مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی است که می‌تواند افراد و گروه‌ها را در دستیابی به منافع عمومی، نظیر امنیت و احساس آن، نیز عملکرد مؤثر نهادهای حکومتی یاری رساند (امیریان و همکاران، ۱۳۹۸: ۴۷۵). هم مشارکت فعال در فعالیت‌های اجتماعی هم حمایت اجتماعی از جنبه‌های مهم سرمایه اجتماعی هستند (Foster & Walker, 2015; WHO, 2012). با این حال، شواهد بسیاری در رابطه با تأثیر امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت اجتماعی بر سرمایه اجتماعی ارائه شده‌اند (Cattan et al., 2011; Liang et al., 2001; Turner & Turner, 2013: 341-356).

همچنین، حمایت اجتماعی بالای اعضای جامعه می‌تواند اثر تکمیلی^۱ داشته باشد و کمبود سرمایه اجتماعی را جبران کند و در نهایت به موفقیت آن‌ها کمک کند (Mishra, 2020: 3).

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، فصل مشترک این موارد موجب ایجاد ارتباط اجتماعی می‌شود که از پیش‌زمینه‌های اصلی مفهوم سرمایه اجتماعی است. ارتباط اجتماعی نشان‌دهنده میزان روابط معنادار، نزدیک، و سازنده با دیگران (مثلاً افراد، گروه‌ها، جامعه) است (O'Rourke & Sidani, 2017). این مقوله عامل پیونددهنده این سه مؤلفه مهم با سرمایه اجتماعی است. از آنجا که تاکنون تحقیقی با این عنوان و با در نظرگیری همه موارد انجام نشده است، در این تحقیق سعی می‌شود، ضمن پوشش خلأهای نظری در این حوزه، مفهوم مهم و جدیدی ایجاد شود که در ادامه با استفاده از روش ترکیبی یا آمیخته به این مهم پرداخته می‌شود.

روش‌شناسی پژوهش

هر تحقیقی از لحاظ نوع، ماهیت، هدف، و رویکرد دارای مشخصه مرتبط به خود است. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش تحقیق آمیخته یا ترکیبی است. رویکرد ترکیبی به کاررفته در آن متوالی اکتشافی^۲ است که در دو فاز کیفی- کمی انجام می‌شود. در این تحقیق، به ترتیب، از دو روش «نظریه داده‌بنیاد- پیمایش» استفاده شده است که به صورت متوالی انجام شده‌اند.

شیوه کار بدین صورت است که ابتدا در فاز اول تحقیق، یعنی روش نظریه داده‌بنیاد، با استفاده از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته، کدهای مرتبط شناسایی و دسته‌بندی و سپس به الگو تبدیل می‌شوند. در مرحله بعد، یعنی فاز دوم تحقیق، الگوی حاصله از نظر خبرگان بررسی و برای سنجش الگو و اجزای آن در مورد روایی آن اعلام نظر شد. با بررسی مبانی نظری و پیشینه تحقیقاتی مرتبط در این زمینه می‌توان دریافت که این حوزه تحقیقاتی دارای فقر مبانی نظری است و به دلیل اینکه پژوهش حاضر برای اولین بار تحت این عنوان صورت می‌پذیرد نیازمند استفاده از روش‌های کیفی است.

نظریه داده‌بنیاد یک روش تحقیق کیفی است که هدف آن تبیین پدیده‌های اجتماعی است (Brunet et al., 2022: 436). نظریه داده‌بنیاد یکی از روش‌های تحقیق کیفی است که مجموعه‌ای از مفاهیم یا ایده‌های مرتبط با موضوع یا موضوعاتی را مورد بررسی قرار می‌دهد (Birks et al., 2019). فرایند جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها در نظریه داده‌بنیاد متوالی و چرخه‌ای است و هدف آن توسعه نظریه است (Williams et al., 2022). این روش دارای سه رهیافت مجزاست. در تحقیق حاضر از رهیافت نظام‌مند استراوس و کوربین بهره برده شد. این رهیافت از سه سطح کدگذاری تشکیل شده است: کدگذاری باز^۳، کدگذاری انتخابی^۴، کدگذاری محوری^۵ (Middleton et al., 2022).

در هر مرحله از تحقیق، مشارکت‌کنندگان با ویژگی و خصیصه‌های مختلف مورد مصاحبه قرار می‌گیرند. در مرحله اول، که از روش نظریه داده‌بنیاد استفاده شد، از خبرگان مجرب در زمینه امنیت، حمایت، سرمایه اجتماعی، و مشارکت عمومی بهره برده شد که در این حوزه موضوعی هم تحصیلات دانشگاهی هم سابقه اجرایی داشتند. به دلیل اینکه ماهیت موضوعی تحقیق در زمینه این چهار حوزه تخصصی است، از نمونه‌گیری هدفمند که یکی از روش‌های نمونه‌گیری کیفی است استفاده شد. گفتنی است در نمونه‌گیری هدفمند رویکرد قضاوتی به کار رفت. نمونه‌گیری هدفمند رایج‌ترین روش نمونه‌گیری در نظریه داده‌بنیاد است که شامل احصای کدها به صورت مداوم از شرکت‌کنندگان و تجزیه و تحلیل هم‌زمان داده‌هاست تا زمانی که دسته‌های تحلیلی اشباع نشده باشند و داده‌های جدید بینش جدیدی ارائه نکنند (Charmaz, 2014). هر یک از موضوعات محوری مستخرج از خبرگان این مرحله از تحقیق مورد پرسش و بررسی قرار گرفت و تعداد نمونه‌ها با توجه به دستیابی به اشباع نظری تعیین شد. در نهایت ۱۴ نفر از خبرگان مشارکت داشتند که ویژگی‌های هر یک از آن‌ها در قالب جدول ۱ بیان شده است. برای هدایت فرایند مصاحبه،

1. complementary effect
2. exploratory sequential
3. open coding
4. selective coding
5. axial coding

با استفاده از محورهای موضوعی، مشارکت‌کنندگان در این حوزه موضوعی به بحث و بررسی پرداختند. حین مصاحبه نیز به هر یک از آن‌ها اجازه داده شد در صورت لزوم برخی سؤالات و محورها را بررسی کنند تا به درک عمیق‌تری از موضوع برسند. در مرحله دوم که رویکرد آن کمی بود و به منظور تأیید روایی مؤلفه‌های استخراج‌شده صورت پذیرفت از روش کمی پیمایش استفاده شد. خبرگان با استفاده از روش نمونه‌گیری سیستماتیک^۱ انتخاب شدند و در رابطه با قابلیت اتقان و روایی الگو و مؤلفه‌های استخراج‌شده با استفاده از ابزار پرسشنامه اظهار نظر کردند.

جدول ۱. مشخصات و ویژگی‌های مصاحبه‌شوندگان

مشخصه	میزان / تعداد	مشخصه	میزان / تعداد
۳	۲۰ تا ۳۰ سال	سابقه خدمت	۱ تا ۱۰ سال
	۳۱ تا ۴۰ سال		۱۱ تا ۲۰ سال
	۴۱ تا ۵۰ سال		۲۱ تا ۳۰ سال
	۵۰ سال به بالا		۳۰ سال به بالا
۴	سیاسی و امنیتی	تحصیلات	کارشناسی
	فرهنگی و اجتماعی		کارشناسی ارشد
	دانشگاهی و تحقیقاتی		دکتری

یافته‌های پژوهش

مطابق با موارد مطرح‌شده، در تحقیق حاضر با استفاده از روش ترکیبی- رویکرد متوالی اکتشافی- به بررسی موضوع پرداخته شد. در فاز اول، که از روش نظریه داده‌بنیاد بهره برده شد، با استفاده از رهیافت نظام‌مند استراوس و کوربین، گزاره‌ها در سه نوع کدگذاری «باز»، «محوری»، «انتخابی» مورد احصا و بررسی قرار گرفتند که به دلیل جلوگیری از اطناب مطلب این موارد در قالب شکل ۱ نشان داده شده‌اند و از مرقوم کردن سایر جدول‌ها صرف‌نظر شده است. با توجه به کدگذاری‌های صورت‌گرفته در تحقیق و با بهره‌گیری از رویکرد نظام‌مند از مجموع ۲۱۱ کد باز، ۷۲ کد محوری، و در نهایت ۲۳ کد انتخابی حاصل شدند که به منظور جلوگیری از اطناب مطالب از آوردن همه جدول‌ها صرف‌نظر شده است. در ادامه، در جدول‌های ۲ و ۳ نمونه‌ای از کدگذاری‌ها و احصای ابعاد و مؤلفه‌ها نشان داده شده‌اند.

در جدول ۳، نحوه ظهور هر یک از مفاهیم و مؤلفه‌های تحقیق در قالب کدگذاری انتخابی نشان داده شده است. تعداد هر یک از کدهای باز مستخرج ذیل آن با علامت کد کلیدی (PC^۲) نشان داده شده‌اند.

هم‌سو با تبیین مبحث مورد بررسی، مقوله‌بندی‌های صورت‌گرفته در شش دسته بررسی و تشریح می‌شوند:

- شرایط علی: احساس مسئولیت اجتماعی، همبستگی اجتماعی، انسجام و تعهد، پایبندی به اخلاقیات، روابط شبکه‌ای و پایدار، یگانگی و وحدت با جامعه، فرهنگ عامه.

- زمینه: عوامل فرهنگی و ایدئولوژیکی، عوامل اجتماعی و خانوادگی، عوامل نهادی و دولتی، عوامل فردی و آموزشی، عوامل مدیریتی و ساختاری.

- مقوله محوری: سرمایه اجتماعی پایدار در جامعه.

- راهبردها: ارتقا و حمایت از همکاری و هماهنگی عامه، مشارکت‌جویی، تعامل و همکاری دستگاه‌ها و نهادهای متولی، ایجاد امکانات و تسهیلات لازم.

- شرایط مداخله‌گر: خط‌مشی‌ها و سیاست‌های دولتی، وضعیت اقتصادی اقشار جامعه، عوامل تکنولوژیکی.

- پیامدها: شبکه‌های مشارکت مدنی، حمایت اجتماعی منسجم، امنیت اجتماعی پایدار، اعتماد عمومی بالا.

1. systematic random sampling

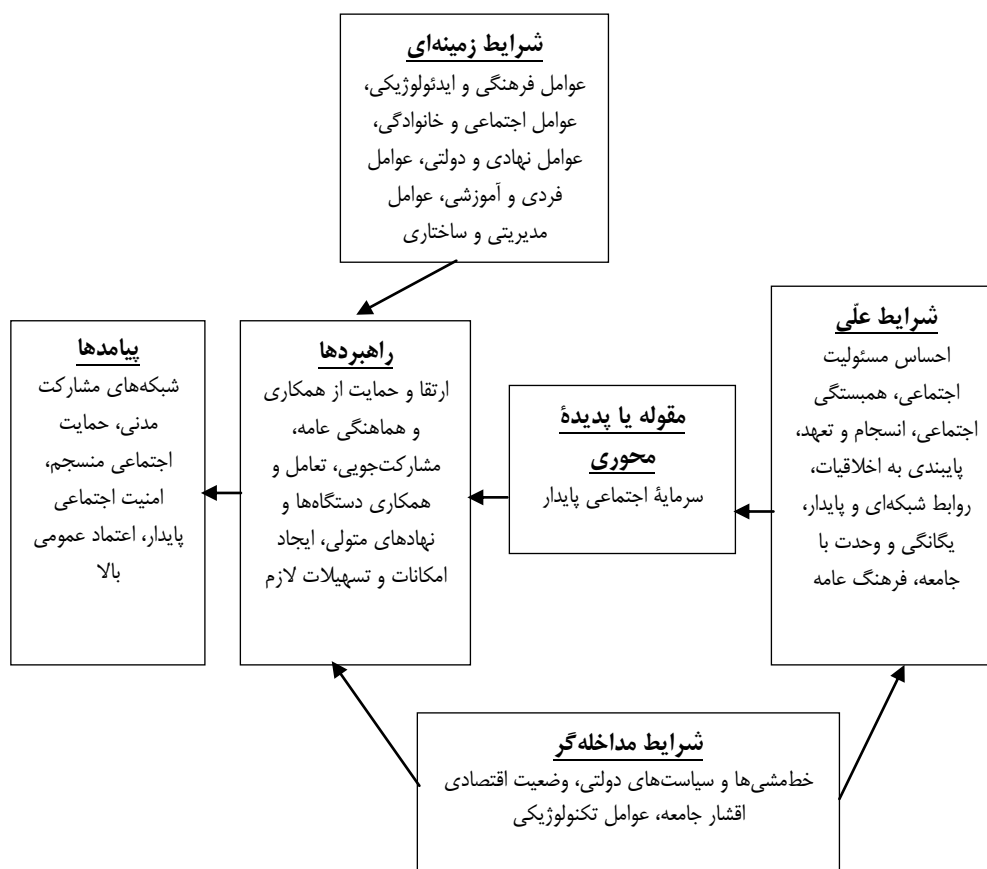
2. Point Code (PC)

جدول ۲. کدگذاری اولیه مصاحبه (نمونه متن مصاحبه با کدهای استخراجی)

متن مصاحبه (نکات کلیدی)	ردیف	کدگذاری باز
سرمایه اجتماعی مرهون عوامل فرهنگی- اجتماعی، چون امنیت و مشارکت و حمایت اجتماعی، است که در جامعه با جامعه و فرهنگ با فرهنگ متفاوت است.	CA 1	اهمیت سرمایه اجتماعی
حمایت و امنیت اجتماعی نویدبخش امنیت ملی و امنیت اقتصادی و زمینه‌ای برای حمایت از تولید ملی و مشارکت عمومی پایدار است که از زمینه‌های ضروری اجتماعی کشور است.	CA 2	ضروری‌ترین زمینه اجتماعی
سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از موهبت‌ها و عوامل کلیدی اجتماعی است که ابعاد و مؤلفه‌های فراوانی دارد و متناسب با فرهنگ بومی یا ملی هر جامعه‌ای به تسهیل و تشدید همگرایی میان افراد و گروه‌های آن جامعه می‌انجامد و افراد و گروه‌ها را قادر می‌سازد تا با یکدیگر کار کنند.	CA 3	عامل اصلی همگرایی جامعه
سرمایه اجتماعی به دلیل ماهیت چندوجهی و گسترده آن زیربنای اصلی مفاهیم اجتماعی مختلف در جامعه است و هم‌سو و هم‌گام با مفاهیم مهمی چون حمایت، امنیت اجتماعی، و مشارکت عمومی می‌تواند پایدار و متقن بماند.	CA 4	ماهیت چندبعدی و اساسی
هر چه سرمایه اجتماعی به عنوان یکی از ارکان توسعه در یک جامعه بیشتر باشد. مؤلفه‌هایی چون حمایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، و مشارکت عمومی جامعه بیشتر به چشم خواهند آمد و چرخ بهره‌وری در آن جامعه (سازمان) با سرعت و کیفیت مطلوب‌تری حرکت خواهد کرد.	CA 5	عامل اصلی توسعه جامعه
سرمایه اجتماعی بستر و فضایی است که تعامل نیروهای انسانی و استفاده این نیروها از سرمایه مادی را تسهیل و کم‌هزینه می‌کند. به عبارت دیگر سرمایه اجتماعی منبع اصلی شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی است و بدون حضور سرمایه اجتماعی هیچ گروهی شکل نمی‌گیرد.	CA 6	عامل ایجاد تعامل در جامعه عامل اصلی شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی
حمایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، و مشارکت عامه در جامعه موجب همیاری و انسجام اجتماعی در جامعه می‌شوند که متعاقب آن‌ها مزایای بی‌شماری در توده‌های عمومی ایجاد خواهد شد.	CA 7	همیاری و انسجام اجتماعی
همچنین، هم‌سویی این سه مؤلفه مهم می‌تواند بزرگ‌ترین جزء سرمایه اجتماعی، یعنی اعتماد عمومی، را سبب شود.	CA 8	ایجاد اعتماد عمومی در جامعه
سرمایه اجتماعی پایدار موجب می‌شود مشارکت عامه، مشارکت سیاسی، همکاری و تعامل همه‌جانبه، و ... بیشتر و مؤثرتر شود.	CA 9	مشارکت پایدار
سرمایه اجتماعی پایدار در بستر مفاهیمی چون حمایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، و مشارکت عامه موجب شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی می‌شود و روابط اجتماعی به بهترین شکل مدیریت می‌شود.	CA 10	عامل شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی شده و روابط اجتماعی
مشارکت عمومی به معنای شرکت فعالانه افراد در حیات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، و به طور کلی در همه ابعاد حیات است و شامل مشارکت رسمی و غیر رسمی می‌شود و انواع انجمن‌ها و سازمان‌های غیر دولتی از عرصه‌های آن هستند.	CA 11	مشارکت فعالانه افراد در جامعه
مشارکت عمومی در واقع همان نقش‌پذیری ما و دیگران در جامعه است که بر همیاری اثر مثبت می‌گذارد و همانند یک چرخه توسعه‌ساز، در صورت رعایت رویه‌ها و فرایندهایش، به صورت مداوم در حال حرکت خواهد بود و جامعه را در برابر انواع تحولات پایا و مانا و دستیابی به توسعه را برایش آسان می‌کند.	CA 12	پایایی و مانایی جامعه
نکته مهم در همه مؤلفه‌های اجتماعی با آموزش صحیح است که باید مطابق با فرهنگ، ارزش‌ها، شرایط، و ویژگی‌های هر جامعه تدوین و اجرا شود.	CA 13	آموزش عمومی صحیح
سرمایه اجتماعی پایدار به مثابه یک سرمایه جمعی است که اعتبار و اعتماد را برای جامعه به ارمغان می‌آورد.	CA 14	سرمایه جمعی
اشاره کردیم که مفاهیم مهمی چون امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه دربردارنده سایر مؤلفه‌های مهم اجتماعی هستند و می‌توانند در پیوند با یکدیگر سرمایه اجتماعی پایدار را شکل دهند.	CA 15	پیوند مفاهیم اجتماعی مهم
سرمایه اجتماعی را می‌توان کلید اصلی حیات جامعه دانست و پایداری آن نیز این مقوله را قوی‌تر و دقیق‌تر می‌سازد.	CA 16	کلید اصلی حیات جامعه

جدول ۳. نمایش نمونه کدگذاری‌های تحقیق

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
ارتقا و حمایت از همکاری و هماهنگی عامه	کُنش متقابل اجتماعی، شبکه‌های اجتماعی، غنی‌سازی آموزش‌های عمومی، ایجاد هماهنگی همه‌جانبه و مؤثر	اهمیت سرمایه اجتماعی، ضروری‌ترین زمینه اجتماعی، عامل اصلی همگرایی جامعه، و ... پیوند مفاهیم اجتماعی مهم، کلید اصلی حیات جامعه (PC1+...+PC16)
یگانگی و وحدت با جامعه	حفظ وحدت جامعه، انسجام اجتماعی، نقش محوری هماهنگی جامعه، آرامش و انسجام ملی	استفاده از نظرات و تجربیات متخصصان فرهنگی-اجتماعی، توجه ویژه به همیاری جامعه، و ... حس نوع‌دوستی و همکاری متقابل، وحدت و یگانگی اجتماعی (PC17+...+PC29)
روابط شبکه‌ای و پایدار	اهمیت شبکه‌های اجتماعی، روابط شبکه‌ای و پایدار در جامعه، روابط اجتماعی پایدار	تامل و مشارکت اقشار، جامعه شبکه‌ای و تعاملات، اتخاذ رویکرد چندبعدی، و ... ایجاد ارتباط پایدار در جامعه، شبکه‌های اجتماعی مستحکم (PC30+...+PC45)
اعتماد عمومی بالا	اعتماد متقابل و همه‌جانبه؛ افزایش سطح روحیه عمومی؛ ارتقای فرهنگ اعتماد	اعتماد اجتماعی، بهبود و ارتقای اعتمادپذیری، ارتقای اعتمادبه‌نفس عمومی، و ... صداقت و درست‌کاری، توجه به شفافیت و مبارزه با فساد، استفاده از ظرفیت‌های جامعه در جهت اعتماد عامه (PC46+...+PC57)
...
ایجاد امکانات و تسهیلات لازم	ایجاد زیرساخت‌های عمومی، افزایش امکانات عمومی، مدیریت هزینه‌های عمومی	استفاده از ظرفیت‌های مختلف جامعه، توجه ویژه به هزینه‌های اجتماعی و پیامدهای متعاقب آن‌ها، بودجه‌ریزی دقیق در حوزه مفاهیم اجتماعی، و ... مدیریت منابع و سرمایه عمومی (PC189+...+PC211)

شکل ۱. الگوی سرمایه اجتماعی پایدار: پیوند امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، مشارکت عمومی در جامعه

همان‌طور که در شکل ۱ ملاحظه می‌شود، هر یک از عوامل مشخص‌شده در شش دسته اصلی دارای ویژگی هولوگرافیک یا تمام‌نگاری هستند که هر «جزء» نشان‌دهنده «کل» است. پیوند مفاهیم حمایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، و مشارکت عمومی موجب می‌شود سرمایه اجتماعی در جامعه «پایدار» شود و ظهور و بروز آن فوایدی در بر داشته باشد.

تحقق کفایت نظری

معیار توقف گردآوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها در برخی از روش‌های کیفی حصول «کفایت نظری» است؛ یعنی مصاحبه‌ها و گزاره‌های حاصله به گونه‌ای باشند که تغییری در مفاهیم یا مؤلفه‌های ظهوریافته حین تحقیق حاصل نشود. در جدول ۴ این معیار مرقوم شده است.

جدول ۴. فرایند ظهور مفاهیم و مؤلفه‌ها تا مرز کفایت نظری

مورد	تعداد کدهای باز	تعداد مفاهیم	تعداد مؤلفه‌ها
A (مصاحبه اول)	۲۵	۵	۱
B (مصاحبه دوم)	۳۱	۶	۲
.....
N (مصاحبه چهاردهم)	۲۸	۴	۳
مجموع	۲۱۱	۷۲	۲۳

فرایند ظهور ۲۱۱ کد باز، ۷۲ مفهوم، و ۲۳ مؤلفه به تفکیک مطالعات انجام‌شده در جدول ۴ آمده است. همان‌طور که مشخص است، در هر مصاحبه تغییرات تأثیرگذاری در جریان مفاهیم و مؤلفه‌های شکل‌گرفته در جریان تحقیق حاصل نشده که به معنای تحقق معیار «کفایت نظری» است.

فاز دوم [روش کمی پیمایش]: در این فاز، هر یک از شاخص‌های استخراج‌شده در الگوی فوق به صورت پرسشنامه درآمد و با استفاده از نمونه‌گیری سیستماتیک میان خبرگان منتخب توزیع شدند. نرم‌افزارهای مورد استفاده آخرین ورژن SPSS و PLS4 بودند که نتایج حاصل از پرسشنامه‌ها به کمک آن‌ها تحلیل و بررسی شدند. نتایج حاصله در جدول‌های ۵ و ۶ درج شده‌اند. به طور خلاصه، در این فاز از تحقیق ابتدا اهمیت و وزن هر یک از شاخص‌ها تعیین و سپس شاخص‌های هر عامل مشخص می‌شود و آن‌گاه ضریب اهمیت و میانگین مجموعه عوامل هر یک از آن‌ها مورد تفکیک قرار می‌گیرد که در اینجا در قالب یک جدول عرضه می‌شود. اعتبار شاخص‌های این مضمون را ۲۶ نفر از خبرگان دانشگاهی ارزیابی کردند که حدود ۹۰/۱ درصد در حد خیلی زیاد، ۷/۲ درصد در حد متوسط، و ۲/۷ درصد در حد کم ارزیابی کرده‌اند.

جدول ۵. میانگین و انحراف معیار شاخص‌های الگو

ردیف	شاخص‌ها	X	SD	ردیف	شاخص‌ها	X	SD
۱	احساس مسئولیت اجتماعی	۴/۶	۰/۴۴۵	۱۳	ارتقا و حمایت از همکاری و هماهنگی عامه	۴/۲۳	۰/۴۴۹
۲	همبستگی اجتماعی	۴/۷	۰/۳۴۲	۱۴	مشارکت‌جویی	۵/۰۹	۰/۷۴۷
۳	انسجام و تعهد	۵/۶	۰/۴۰۷	۱۵	تعامل و همکاری دستگاه‌ها و نهادهای متولی	۴/۵۴	۰/۶۵۳
۴	پابندی به اخلاقیات	۴/۰۱	۰/۴۵۵	۱۶	ایجاد امکانات و تسهیلات لازم	۴/۰۹	۰/۵۹۰
۵	روابط شبکه‌ای و پایدار	۴/۱۷	۰/۵۶۳	۱۷	خطمشی‌ها و سیاست‌های دولتی	۴/۴۴	۰/۵۰۴
۶	یگانگی و وحدت با جامعه	۴/۲۳	۰/۴۲۲	۱۸	وضعیت اقتصادی اقشار جامعه	۴/۱۵	۰/۶۴۲
۷	فرهنگ عامه	۵/۱۱	۰/۵۶۴	۱۹	عوامل تکنولوژیکی	۴/۲۳	۰/۵۰۶
۸	عوامل فرهنگی و ایدئولوژیکی	۴/۲۲	۰/۵۶۷	۲۰	شبکه‌های مشارکت مدنی	۴/۵۵	۰/۴۴
۹	عوامل اجتماعی و خانوادگی	۴/۴۰	۰/۷۸۸	۲۱	حمایت اجتماعی منسجم	۴/۸۹	۰/۵۵۷
۱۰	عوامل نهادی و دولتی	۴/۰۹	۰/۵۹۰	۲۲	امنیت اجتماعی پایدار	۴/۳۳	۰/۴۴۵
۱۱	عوامل فردی و آموزشی	۴/۵۶	۰/۵۹۷	۲۳	اعتماد عمومی بالا	۴/۰۷	۰/۵۶۷
۱۲	عوامل مدیریتی و ساختاری	۴/۱۳	۰/۴۴۵				

با عطف به نتایج جدول ۵ مشاهده می‌شود که میانگین همه شاخص‌ها از ۴ بزرگ‌تر است و این موضوع نمایانگر تأکید پاسخ‌دهندگان بر شاخص‌های گفته‌شده است. در میان شاخص‌های مورد بررسی، شاخص‌های «مشارکت‌جویی»، «انسجام و تعهد»، «فرهنگ عامه»، «شبکه‌های مشارکت مدنی»، «حمایت اجتماعی منسجم»، «عوامل فردی و آموزشی» بیشترین نمره را میان شاخص‌ها دارند که نشان‌دهنده اهمیت این شاخص‌ها در الگوی حاصله است.

در ادامه نتایج تحلیل‌های نرم‌افزار PLS4 در رابطه با شاخص‌های برازش تحلیل عامل تأییدی سازه‌های پژوهش نشان داده می‌شوند. این تحلیل‌ها برای هر یک از شش دسته مطرح در مقوله‌بندی‌های روش نظریه داده‌بنیاد به تفکیک محاسبه شده است.

جدول ۶. شاخص‌های برازش تحلیل عامل تأییدی سازه‌های پژوهش

شاخص مورد انتظار	مقادیر به دست آمده	نام شاخص (شرایط علی)
< ۰/۱	۰/۰۵۸	ریشه خطای میانگین مجزورات تقریبی (RMSEA)
< ۳	۲/۲۰	نسبت کای دو به درجه آزادی (X^2/df)
> ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص تناسب برازش (NFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۱	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص نیکویی برازش (GFI)
شاخص مورد انتظار	مقادیر به دست آمده	نام شاخص (شرایط زمینه‌ای)
< ۰/۱	۰/۰۵۶	ریشه خطای میانگین مجزورات تقریبی (RMSEA)
< ۳	۲/۴۲	نسبت کای دو به درجه آزادی (X^2/df)
> ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص تناسب برازش (NFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۴	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص نیکویی برازش (GFI)
شاخص مورد انتظار	مقادیر به دست آمده	نام شاخص (راهنماها)
< ۰/۱	۰/۰۵۳	ریشه خطای میانگین مجزورات تقریبی (RMSEA)
< ۳	۲/۴۲	نسبت کای دو به درجه آزادی (X^2/df)
> ۰/۹۰	۰/۹۶	شاخص تناسب برازش (NFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۵	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص نیکویی برازش (GFI)
شاخص مورد انتظار	مقادیر به دست آمده	نام شاخص (شرایط مقوله محوری)
< ۰/۱	۰/۰۴۳	ریشه خطای میانگین مجزورات تقریبی (RMSEA)
< ۳	۲/۱۱	نسبت کای دو به درجه آزادی (X^2/df)
> ۰/۹۰	۰/۹۴	شاخص تناسب برازش (NFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص نیکویی برازش (GFI)
شاخص مورد انتظار	مقادیر به دست آمده	نام شاخص (شرایط مداخله‌گر)
< ۰/۱	۰/۰۵۶	ریشه خطای میانگین مجزورات تقریبی (RMSEA)
< ۳	۲/۶۵	نسبت کای دو به درجه آزادی (X^2/df)
> ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص تناسب برازش (NFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۱	شاخص نیکویی برازش (GFI)
شاخص مورد انتظار	مقادیر به دست آمده	نام شاخص (پیامدها)
< ۰/۱	۰/۰۴۸	ریشه خطای میانگین مجزورات تقریبی (RMSEA)
< ۳	۲/۰۸	نسبت کای دو به درجه آزادی (X^2/df)
> ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص تناسب برازش (NFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
> ۰/۹۰	۰/۹۱	شاخص نیکویی برازش (GFI)

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول ۶ تحلیل عاملی تأییدی نشان داد بر اساس شاخص‌های برازندگی مقدار بار عاملی به دست آمده از هر معیار شاخص‌های الگوی حاصله را تأیید می‌کند و عامل‌های مورد بررسی توانایی تبیین مؤلفه سرمایه اجتماعی پایدار را دارند. به عبارت کلی‌تر، تحلیل‌های به عمل آمده از معادلات ساختاری و نتایج حاصله نشان دادند همه شاخص‌ها و مقادیر آن‌ها در حد مطلوب گزارش شده‌اند و الگوی طراحی شده از برازش خوبی برخوردار است. همچنین، با اصلاح روابط در متغیرهای مورد بررسی به صورت مدل ساختاری همه شاخص‌های الگوی فوق در تشکیل سازه اصلی تحت عنوان الگوی سرمایه اجتماعی پایدار بر اساس شاخص‌های منتخب، مناسب، و مطلوب ارزیابی شده‌اند. در نهایت، به دلیل مورد تأیید بودن شاخص‌های برازش مدل و انطباق الگوی حاصله با یافته‌های حاصل از تحلیل‌های کیفی نتیجه می‌شود مؤلفه‌ها و شاخص‌های استخراج شده تحقیق از مطلوبیت و تأیید بالایی برخوردار هستند و تمامی مقادیر و برآوردهای آماری به عمل آمده، معنادار می‌باشند.

بحث و نتیجه

در این مطالعه به بررسی پیوند امنیت اجتماعی، حمایت اجتماعی، و مشارکت عمومی در جامعه در ایجاد سرمایه اجتماعی پایدار پرداخته شد که با استفاده از روش ترکیبی شاخص‌ها و مؤلفه‌های مرتبط احصا و بررسی شدند. سرمایه اجتماعی یکی از مقوله‌های مهم جوامع است که آن‌ها همواره در تلاش برای دستیابی به آن هستند. سرمایه اجتماعی به یک یا چند عامل ارتباطی محدود نمی‌شود و طیف گسترده‌ای از عوامل را در بر دارد. مطابق با یافته‌های به دست آمده، سه مقوله حمایت اجتماعی و امنیت اجتماعی و مشارکت عمومی مؤلفه‌های کلیدی این حوزه‌اند که در ایجاد سرمایه اجتماعی پایدار مفیدند. مشارکت عمومی چه به شیوه‌های رسمی ایجاد شود چه به شیوه‌های غیر رسمی می‌تواند همبستگی و انسجام را در جامعه تداعی کند و افزایش قدرت عامه، توانایی ابراز یا صحبت کردن، رسیدگی به نیازها، و حضور همه شهروندان را در بر گیرد. به عبارت کلی‌تر، سرمایه اجتماعی پایدار می‌تواند از طریق مشارکت عامه تقویت شود.

مقوله مهم «حمایت اجتماعی» نیز یکی از مؤلفه‌های اساسی در این زمینه است. این مؤلفه طیفی از عوامل اساسی را شناسایی می‌کند که بر اعتماد عمومی و احساس مهم بودن شهروندان تأثیر می‌گذارد. در جوامع، افراد با ویژگی‌های متفاوت و متنوعی حضور دارند؛ مثل قومیت، نژاد، جنسیت، سن، و همچنین فضاهای فیزیکی محله و سازمان‌هایی که در آن‌ها کار می‌کنند. به همین منظور نمی‌توان برای همه افراد به یک شکل و یک نوع «حمایت» اجتماعی را تداعی و ایجاد کرد. زمانی که این مقوله با در نظرگیری شرایط و اقسام مختلف صورت پذیرد می‌تواند ماهیت چندبعدی سرمایه اجتماعی را با تنوع و فراوانی حمایت‌های مؤثر به مقوله «پایداری» آن پیوند زند. امنیت اجتماعی نیز یکی از ضروریات هر جامعه است و صرف قشر یا فرد خاصی نیست. در جوامع شبکه‌ای از افراد و سازمان‌ها و ... با یکدیگر در ارتباط‌اند و به منظور تأمین آسایش و شرایط زندگی آن‌ها نیاز است امنیت اجتماعی برقرار شود. در سایه امنیت است که جامعه به زندگی خود ادامه می‌دهد و این مقوله رابطه همبستگی مستحکمی با سرمایه اجتماعی دارد. نتایج تحقیق حاضر نشان‌دهنده رابطه مثبت بین هر سه بعد حمایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، و مشارکت عمومی با سرمایه اجتماعی است که در قالب سرمایه اجتماعی پایدار در نظر گرفته می‌شود. پیوند مفهومی این سه مؤلفه نشان می‌دهد ضمن وجود تنوع و فراوانی در فعالیت‌های جوامع یک رابطه قوی و متعهدانه نیاز است تا در جامعه به نحوی مطلوب ایجاد شود. حاصل این پیوند سرمایه اجتماعی پایدار است که مزایای مختلفی برای جامعه به ارمغان می‌آورد. یکی دیگر از نتایج مهم این تحقیق تبیین این مقوله است که سرمایه اجتماعی پایدار می‌تواند سازمان‌های مبتنی بر جامعه را ایجاد و فعال کند و شرایط بهبود محیط و زندگی شهروندان را موجب شود و این یکی از رسالت‌های اصلی جوامع در قبال شهروندان است. پیوند این مفاهیم مهم اجتماعی است که به سرمایه اجتماعی پایدار منجر می‌شود. از نتایج متمایز تحقیق حاضر می‌توان به مفهوم سرمایه اجتماعی پایدار اشاره کرد که در بستر آن می‌توان رشد و ارتقای جامعه را انتظار داشت.

به‌رغم تحقیقات موجود در این زمینه، تحقیقی که پیوند مفهومی این مؤلفه‌ها در ایجاد سرمایه اجتماعی پایدار را در نظر بگیرد تاکنون انجام نشده است. این یکی از نوآوری‌های اصلی این تحقیق است. همان‌طور که اشاره شد، سرمایه اجتماعی پایدار مؤلفه‌ای حیاتی برای جوامع است که با مؤلفه‌های اجتماعی مختلفی در هم تنیده شده است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که سرمایه اجتماعی پایدار می‌تواند افزایش هماهنگی از طریق افزایش اعتماد بین شهروندان جامعه، تسهیل دسترسی و تعامل

اجتماعی زیاد، همبستگی و انسجام جامعه، توانایی کار جمعی روی مشکلات، روابط مبتنی بر اعتماد و احترام، ایجاد ارزش‌های مشترک و دیدگاه مشترک را رقم زند. از همین رو، در ادامه پیشنهادهایی ارائه می‌شود. از محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌توان به عدم تعمیم مفاهیم مورد استفاده و تحت بررسی این تحقیق اشاره کرد که به صورت کلی^۱ در نظر گرفته شده‌اند و بهتر بود هر فرهنگ و موقعیت ژئوپولیتیک به صورت مجزا و تخصصی^۲ بررسی می‌شدند.

پیشنهاد

- مطابق با مؤلفه حمایت اجتماعی پیشنهاد می‌شود به منظور پربار کردن این مفهوم و مفاهیم متعاقب آن انجمن‌های اجتماعی تشکیل شوند تا ضمن حفظ وضعیت مطلوب برای جامعه برنامه‌ها و استراتژی‌های مؤثری را تدوین و اجرا کنند تا همه افراد جامعه در آن سهیم باشند.
- مطابق با مؤلفه امنیت اجتماعی پیشنهاد می‌شود سازمان‌های مرتبط با حوزه‌های اجتماعی و فرهنگی با همکاری و تعامل سازمان‌های بالادستی و متولی اقداماتی را جهت حفظ و بهبود امنیت شهروندان و همه افراد و اقشار جامعه اتخاذ کنند تا اعتماد و رضایت عمومی ایجاد شود.
- مطابق با مؤلفه مشارکت عمومی پیشنهاد می‌شود نهادها و سازمان‌های متولی به منظور ایجاد مشارکت و تعامل عامه رویکردهای مختلفی را اتخاذ کنند تا فرصت فعالیت مدنی برای همگان، یادگیری، مهارت اجماع‌سازی، رعایت حقوق دیگران نیز تداعی شود. این مقوله موجبات ایجاد پیوندهای قوی و مستحکم را برای جامعه و حکومت به وجود خواهد آورد.

منابع

- امیریان، سهراب؛ عارفی، مسلم و میره‌ای، محمد (۱۳۹۸). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت شهروندان (مطالعه موردی: شهر نورآباد). *مدیریت سرمایه اجتماعی*، ۶(۴)، ۴۷۵ - ۴۹۵.
- رستم‌پور واجاری، منیر؛ امیرمظاهری، میرمسعود و کاشانی، مسعود (۱۳۹۹). مقایسه جامعه‌شناختی تأثیر سرمایه اجتماعی بر کیفیت زندگی سالمندان سنتی و مدرن (مورد مطالعه: سالمندان شهر رشت). *مدیریت سرمایه اجتماعی*، ۷(۴)، ۵۸۷ - ۶۱۱.
- میر، علی؛ میر، سعید و خلیل‌زاده، معصومه (۱۳۹۴). سرمایه اجتماعی و نقش آن در احساس امنیت (مورد مطالعه: استان لرستان)، *مدیریت سرمایه اجتماعی*، ۲(۴)، ۵۸۵ - ۶۰۳.
- Adebayo, G. O. (2021). Counter-radicalization policies and policing in education: making a case for human security in Europe. *Heliyon*, 7(2), e05721. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2020.e05721>.
- Adebayo, G.O. & Mansikka, J.-E. (2018). Human security and citizenship in Finnish religious education: rethinking security within the human rights horizon. *Hum. Right Rev.*, 19(2018), 447-469. DOI:10.1007/s12142-018-0502-x.
- Ahangama, N. & Prasanna, R. (2021). Micro-theory on knowledge transfer to foster disaster resilience: A grounded theory approach. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 65(2021), 102569.
- Alvarez, L., Borsi, K., & Rodrigues, L. (2017). The role of social network analysis on participation and placemaking. *Sustain. Cities Soc.*, 28(2017), 118-126.
- Amirian, S., Arefi, M., & Mirehei, M. (2020). Investigating the Impact of Social Capital on Citizen Safety (Case Study: Nourabad City). *Social Capital Management*, 6(4), 475-495. (in Persian)
- Bartle, C., Avineri, E., & Chatterjee, K. (2013). Online information-sharing: A qualitative analysis of community, trust and social influence amongst commuter cyclists in the UK. *Transp. Res. Part F*, 16(2013), 60-72.
- Beetsma, R., Komada, O., Makarski, K., & Tyrowicz, J. (2021). The political (in)stability of funded social security. *Journal of Economic Dynamics and Control*, Vol. 133, December 2021, 104237. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2021.104237>.
- Benoit, A., Townshend, J., Johnston, T., & Newberry, J. (2022). Neighbourhood participation and social inclusion: Case studies of Calgary, Alberta. *Geoforum*, 132(2022), 20-31.
- Birks, M., Hoare, K., & Mills, J. (2019). Grounded theory: The FAQs. *International Journal of Qualitative Methods*, 18(2019), 10.1177/1609406919882535.
- Bishnu, M., Guo, N., & Kumru, C. (2019). Social security with differential mortality. *Journal of Macroeconomics*, 62(2019), 103077. DOI: 10.1016/j.jmacro.2018.11.005.
- Brunet, J., Price, J., & Harris, Ch. (2022). Body image in women diagnosed with breast cancer: A grounded theory study. *Body Image*, Vol. 41, 417-431.
- Burgess, R. & Stern, N. (1991). *Social Security in Developing Countries: What, Why, Who, and How?* In *Social Security in Developing Countries*, Ahmad E, Drèze J, Hills J, Sen A K (eds.). Clarendon Press, Oxford.
- Berkman, L.F. & Krishna, A. (2014). Social network epidemiology. (2nd ed.) L.F. Berkman, I. Kawachi, M.M. Glymour (Eds.), *Social epidemiology*, 1(2014), 273-319.
- Bourdieu, P. (1986). *The forms of capital*. Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education ed Richardson, J.G. Greenwood Press.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L.P.D. (1992). *An invitation to reflexive sociology*. Chicago: University of Chicago Press.
- Cattan, M., Hogg, E., & Hardill, I. (2011). Improving quality of life in ageing populations: What can volunteering do?. *Maturitas*, 70(4), 328-332. 10.1016/j.maturitas.2011.08.010.
- Charmaz, K. (2014). *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis*. 2nd ed. London: SAGE Publications Ltd. UK.
- Choi, E., Han, K.-M., Chng, J., Lee, Y.J., Choi, K.W., Han, Ch., & Ham, B.-J. (2021). Social participation and depressive symptoms in community-dwelling older adults: Emotional social support as a mediator. *Journal of Psychiatric Research*, 137(2021), 589-596.
- Coleman, J.S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *Am. J. Sociol.*, 94(1988), S95-S120.
- Coutts, S., Aird, B., Mitra, R., & Siemiatycki, M. (2018). Does commute influence post-secondary Students' social capital? A study of campus participation at four universities in Toronto, Canada. *J. Transp. Geogr.*, 70(2018), 172-181.
- Crossley, N. (2008). (Net) Working out: social capital in a private health club. *Br. J. Soc.*, 59(2008), 475-500.
- Crossley, N., Bellotti, D., Edwards, G., Everett, M.G., Koskinen, J., & Tranmer, M. (2015). *Social capital and small worlds: A primer*. C.A. Thousand Oaks (Ed.), *Social network analysis for ego-nets*, Sage (2015), 23-43.
- Daly, M. & Silver, H. (2008). Social exclusion and social capital: A comparison and critique. *Theory Soc.*, 37(6), 537-566.

- Davies, A. (2001). What Silence Knows – Planning, Public Participation and Environmental Values. *Environmental Values*, 10(1), 77-102.
- Dean, A.J., Fielding, K.S., Lindsay, J., Newton, F.J., & Ross, H. (2016). How social capital influences community support for alternative water sources. *Sustain. Cities Soc*, 27(2016), 457-466.
- Drèze, J. & Sen, A. (1991). Public action for social security: Foundation and strategy, in Ahmed, E. et al. (eds.), *Social security in developing countries*, (Oxford; Oxford University Press).
- Field, J. (2008). *Social Capital*. second ed.
- Foster, L. & Walker, A. (2015). Active and successful aging: A European policy perspective. *The Gerontologist*, 55(1), 83-90, 10.1093/geront/gnu028.
- Gittell, R. & Vidal, A. (1998). *Community organizing: Building social capital as a development strategy*. Sage Publications.
- Hamdan, H., Yusof, F., & Marzukhi, M.A. (2014). Social capital and quality of life in urban neighborhoods high density housing. *Procedia-Soc. Behav. Sci.*, 153(2014), 169-179
- Hobfoll, S. & Stokes, S. (1988). *The process and mechanics of social support*. In L. Baxler, & S. Duck (Eds.). *Handbook of personal relationships* (pp. 497–517). Oxford: Wiley.
- Kaplan, S., Seabott, H., Cunningham, E., Helman, J., Calderon, A., Thirlby, R., & Schenarts, K. (2018). Resident Wellness and Social Support: Development and Cognitive Validation of a Resident Social Capital Assessment Tool. *Journal of Surgical Education*, 75(2), 313-320.
- Kawasaki, T., Hanaoka, S., Saito, Y., Bandara, Y.M., & Nakamichi, K. (2019). *Effect of social capital on the life satisfaction of paratransit drivers in Sri Lanka*. *Transportation Research Interdisciplinary Perspectives*. 2, 100050.
- Kawamoto, K. & Kim, K. (2019). Efficiencies of bonding, bridging and linking social capital: Cleaning up after disasters in Japan. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 33 (2019), 64-73, 10.1016/j.ijdr.2018.09.010.
- Krause, N. & Shaw, B. (2002). Welfare participation and social support in late life. *Psychology and Aging*, 17(2): 260-270. DOI:10.1037//0882-7974.17.2.260.
- Kyne, D. & Aldrich, D.P. (2020). Capturing bonding, bridging, and linking social capital through publicly available data. *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 11(1), 61-86.
- Leana, C.R. & Van Buren, H. (1999). Organizational social capital and employment practices. *Acad. Manag. Rev.*, 24(3), 538-555.
- Lestari, S. K., Luna, X., Eriksson, M., Malmberg, G., & Ng, N. (2021). A longitudinal study on social support, social participation, and older Europeans' Quality of life. *SSM-Population Health*, 13, 100747.
- Lin, N. (2002). *Social capital: A theory of social structure and action*. Cambridge University Press.
- Liang, J., Krause, N.M., & Bennett, J.M. (2001). Social exchange and well-being: Is giving better than receiving?. *Psychology and Aging*, 16(3), 511-523, 10.1037/0882-7974.16.3.511.
- Liu, D., Baumeister, R.F., Yang, C., & Hu, B. (2019). Digital communication media use and psychological well-being: A meta-analysis. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 24, 259-274.
- Liu, D., Ainsworth S.E., & Baumeister, R.F. (2016). A meta-analysis of social networking online and social capital. *Review of General Psychology*, 20(4), 369-391.
- Lombardi, C.B. & Wellman Jr, J.K. (2012). *Introduction: religion and human security: an understudied relationship*. J.K. Wellman Jr., C.B. Lombardi (Eds.), *Religion and Human Security: A Global Perspective*, Oxford University Press, Oxford, 1-17.
- Mair, C.A. (2013). European older adults' social activity networks in national context: A cross-national exploration of national cultural, policy, and economic characteristics. C. Phellas (Ed.), *Aging in European Societies. International Perspectives on Aging*, 6, Springer, Boston, MA (2013), 61-81
- Maness, M. (2017). Comparison of social capital indicators from position generators and name generators in predicting activity selection. *Transp. Res. Part A: Policy Practice*, 106, 374-395.
- McPherson, M., Smith-Lovin, L., & Cook, J.M. (2001). Birds of a feather: Homophily in social networks. *Annu. Rev. Sociol.*, 27(1), 415-444.
- Merriam-webster (2022). *Definition of participation*. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/participation>.
- Middleton, G., Golley, R., Patterson, K., & Coveney, J. (2022). The Family Meal Framework: A grounded theory study conceptualising the work that underpins the family meal. *Appetite*. Vol. 175, 106071.
- Mir, A., Mir, S., & Khalilzadeh, M. (2016). Social Capital and Its Role in Security (Case Study: Lorestan Province). *Social Capital Management*, 2(4), 585-603. (in Persian)
- Mishra, Sh. (2020). Social networks, social capital, social support and academic success in higher education: A systematic review with a special focus on 'underrepresented' students. *Educational Research Review*, 29, 1-24.
- Monge, P.R., Contractor, N.S., Contractor, P.S., Peter, R., & Noshir, S. (2003). *Theories of communication networks*. Oxford University Press, USA.

- Montana, S.M. (2006). Social capital in human service/child welfare organizations: implications for work motivation, job satisfaction Doctoral Dissertation, the University of Texas at Austin. Innovation and Quality (Publication No. 3266903). ProQuest Dissertations Publishing.
- Nahapiet, J. & Ghoshal, S. (1998). Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. *Acad. Manage. Rev.*, 23(2), 242-266.
- Neira, I., Lacalle-Calderon, M., Portela, M., & Perez-Trujillo, M. (2019). Social capital dimensions and subjective well-being: A quantile approach. *J. Happiness Stud.*, 20(8), 2551-2579.
- Nguyen, H., Chikaraishi, M., Fujiwara, A., & Zhang, J. (2017). Exploring the Influence of Social Capital at Different Levels on Trip Generation and Destination Choice for Discretionary Activities. *J. Eastern Asia Soc. Transp. Stud.*, 12, 2345-2361.
- Nicholas, C., Welters, R., & Murphy, L. (2018). Does social capital help communities to cope with long-distance commuting?. *Regional Stud.*, 52(12), 1646-1657.
- Nilsson, J., Rana, A.K.M.M., & Kabir, Z.N. (2006). Social capital and quality of life in old age: results from a cross-sectional study in rural Bangladesh. *J. Aging Health*, 18(3), 419-434.
- O'Rourke, H.M. & Sidani, S. (2017). Definition, determinants, and outcomes of social connectedness for older adults: A scoping review. *Journal of Gerontological Nursing*, 43(7), 43-52, 10.3928/00989134-20170223-03.
- Ozgun, A., Tarim, M., Delen, D., & Zaim, S. (2022). Social capital and organizational performance: The mediating role of innovation activities and intellectual capital. *Healthcare Analytics*, 2, 100046.
- Peng, Y. (2020). *What is Public Participation: the definition and frameworks*. <https://wesolve.app/what-is-public-participation-the-definition-and-two-frameworks/>
- Putnam, R.D. (1995). Bowling alone: America's declining social capital. *Journal of Democracy*, 6, 65-78.
- (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American Community*. Simon & Schuster, New York, NY.
- Ramachandran, R. (2011). *Social Security – The Way Forward*. Conference: 8th Thinker's and writers Forum 25th SKOCH Summit 2011At: New Delhi India. DOI:10.13140/2.1.4374.2403.
- Rostampoor Vajari, M., Amirmazaheri, A., & Kashani, M. (2021). The Sociological Comparison of the Impact of Social Capital on the Quality of Life of Traditional and Modern Elderly: A Case Study of the Elderly in Rasht City. *Social Capital Management*, 7(4), 587-611. (in Persian)
- Sahin, I. (2010). *Organizational social capital and perceived performance of drug law enforcement departments: A case study in Turkey*. Doctoral Dissertation, University of Central Florida. (Publication No. 4278) Electronic Theses and Dissertations (2010), 2004-2019.
- Schwanen, T., Lucas, K., Akyelken, N., Solsona, D.C., Carrasco, J.-A., & Neutens, T. (2015). Rethinking the links between social exclusion and transport disadvantage through the lens of social capital. *Transp. Res. Part A: Policy Practice*, 74, 123-135.
- Schmid, T., Brandt, M., & Haberkern, K. (2012). Gendered support to older parents: Do welfare states matter?. *European Journal of Ageing*, 9(1), 39-50, 10.1007/s10433-011-0197-1.
- Sen, A. (1999). *Development as freedom*. Oxford: Oxford University Press.
- Smith, K.P. & Christakis, N.A. (2008). Social networks and health. *Annual Review of Sociology*, 34, 405-429.
- Stanley, J., Stanley, J., Balbontin, C., & Hensher, D. (2019). Social exclusion: the roles of mobility and bridging social capital in regional Australia. *Transp. Res. Part A*, 125, 223-233.
- Stone, W. (2000). *Social capital, social cohesion and social security*. Social security in the global village. Paper to the Year 2000 International Research Conference on Social Security 25-27 September, Helsinki.
- Stone, W., Gray, M., & Hughes, J. (2003). *Social capital at work: How family, friends and civic ties relate to labour market outcomes*. Australian Institute of Family Studies Melbourne.
- Szreter, S. & Woolcock, M. (2004). Health by association? Social capital, social theory, and the political economy of public health. *Int. J. Epidemiol.*, 33, 650-667.
- Talò, C. & Mannarini, T. (2015). Measuring Participation: Development and Validation the Participatory Behaviors Scale. *Social Indicators Research: An International and Interdisciplinary. Journal for Quality-of-Life Measurement*, 123(3), 799-816.
- Talò, C., Mannarini, T., & Rochira, A. (2014). Sense of Community and Community Participation: A Meta-Analytic Review. *Social Indicators Research*, 117(1), DOI:10.1007/s11205-013-0347-2.
- Tahlyan, D., Stathopoulos, A., & Maness, M. (2022). Disentangling social capital – Understanding the effect of bonding and bridging on urban activity participation. *Transportation Research Interdisciplinary Perspectives*, Vol. 15, 100629.
- Tesch-Römer, C., Motel-Klingebiel, A., & von Kondratowitz, H.-J. (2003). *Quality of life*. A. Lowenstein, J. Ogg (Eds.), OASIS. Old Age and autonomy: The Role of service Systems and intergenerational family solidarity. Final report. Center for research and study of aging, The University of Haifa, Israel (2003), 257-280.
- Thoits, P.A. (2011). Mechanisms linking social ties and support to physical and mental health. *Journal of Health Social and Behavior*, 52, 145-161.

- Trivedi, N. & Beck, K.H. (2018). Do significant others influence college-aged students texting and driving behaviors? Examination of the mediational influence of proximal and distal social influence on distracted driving. *Transp. Res. Part F: Traffic Psychol. Behav.*, 56, 14-21.
- Turner, J.B. & Turner, R.J. (2013). *Social relations, social integration, and social support*. C.S. Aneshensel, J.C. Phelan, A. Bierman (Eds.), *Handbook of the sociology of mental health* (2nd ed.) H.B. Kaplan (Ed.), *Handbooks of Sociology and Social Research*, Springer, Dordrecht (2013), 341-356.
- Valkenburg, P.M. & Peter, J. (2007). Internet communication and its relation to well-being: Identifying some underlying mechanisms. *Media Psychology*, 9(1), 43-58.
- Van Der Gaag, M. & Snijders, T.A.B. (2005). The Resource Generator: social capital quantification with concrete items. *Social Networks*, 27(1), 1-29.
- Vilhelmsdóttir, S. (2012). *Three dimensions of social capital and government performance*.
- Whitcomb, E.A., Askelson, N.M., Friberg, J.E., Sinelnikov, S., & Bukowski, T. (2017). Development of a hybrid model with elements of information seeking, behavioral change and social influence. *Transp. Res. Part F*, 46, 161-168.
- Williams, T., Wiles, J., Smith, M., & Ward, K. (2022). Combining action research and grounded theory in health research: A structured narrative review. *SSM - Qualitative Research in Health*, Vol. 2, 100093
- Woolcock, M. (2010). The rise and routinization of social capital, 1988–2008. *Annu. Rev. Political Sci.*, 13(1), 469-487.
- World Health Organization (2012). *Strategy and action plan for healthy ageing in Europe. 2012-2020* (Vol. 7). WHO Regional Office for Europe (2012). https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0008/175544/RC62wd10Rev1-Eng.pdf?ua=1.
- Yip, W., Subramanian, S.V., Mitchell, A.D., Lee, D.T.S., Wang, J., & Kawachi, I. (2007). Does social capital enhance health and well-being? Evidence from rural China. *Soc. Sci. Med.*, 64(1), 35-49.
- Yuan, Y.C. & Gay, G. (2006). Homophily of network ties and bonding and bridging social capital in computer-mediated distributed teams. *J. Comput.-Mediated Commun.*, 11(4).
- Zhang, S., Anderson, S.G., & Zhan, M. (2011). The differentiated impact of bridging and bonding social capital on economic well-being: An individual level perspective. *Journal of Sociology & Social Welfare*, 38(1), 119-142.